

Svenska som andraspråk

Ämnet svenska som andraspråk behandlar olika former av kommunikation mellan människor. Kärnan i ämnet är språket och litteraturen. Genom språket och med hjälp av skönlitteratur och andra typer av texter lär människan känna sin omvärld, sina medmänniskor och sig själv. Ämnet svenska som andraspråk är ett ämne som vänder sig till elever som har svenska som andraspråk.

Ämnets syfte

Undervisningen i ämnet svenska som andraspråk ska syfta till att eleverna utvecklar förmåga att kommunicera i tal och skrift. Undervisningen ska ge eleverna rikliga tillfällen att tala, lyssna, skriva och läsa. Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla förmåga att anpassa språket till olika sammanhang och syften. Undervisningen ska ge eleverna möjlighet att utveckla ett rikt och funktionellt andraspråk samt bidra till att eleverna utvecklar medvetenhet om vilka strategier som främjar andraspråksutveckling. Vidare ska undervisningen stimulera elevernas kreativitet, fantasi och lust att skapa med hjälp av språket, enskilt och tillsammans med andra. Undervisningen ska ge eleverna möjlighet att bygga upp en tillit till sin egen språkliga förmåga och utveckla de språkliga redskap som behövs för vardagslivet samt för arbets- och samhällslivet.

Undervisningen ska bidra till att eleverna utvecklar förmåga att läsa och reflektera över skönlitteratur och andra typer av texter. Eleverna ska också ges möjlighet att utveckla förståelse av vad som kännetecknar olika slags texter och hur de är uppbyggda. Undervisningen ska lyfta fram skönlitteraturens estetiska värde och stimulera eleverna att använda skönlitteratur och andra typer av texter samt teater och film som en källa till förståelse av egna och andra människors erfarenheter och livsvillkor. Undervisningen ska även bidra till elevernas bildning, stimulera deras läsintresse och stödja deras personliga utveckling. Eleverna ska ges möjlighet att i skönlitteraturen se såväl det särskiljande som det allmänmänskliga i tid och rum. På så sätt ska undervisningen utmana eleverna till nya tankesätt och öppna för nya perspektiv.

Undervisningen ska leda till att eleverna utvecklar förmåga att reflektera över det svenska språket och språkanvändning. Vidare ska undervisningen bidra till att eleverna utvecklar strategier för att söka, sammanställa och kritiskt granska information från olika källor. Därigenom ska undervisningen bidra till att eleverna förbereds för ett aktivt deltagande i samhället. I det ingår att kunna ta välgrundade beslut, påverka demokratiska beslutsprocesser, formulera och framföra åsikter samt bemöta andras åsikter.

Undervisningen i ämnet svenska som andraspråk ska ge eleverna förutsättningar att utveckla följande:

- Förmåga att kommunicera i tal och skrift.
- Förmåga att läsa och reflektera över skönlitteratur och andra typer av texter.
- Förmåga att reflektera över det svenska språket och språkanvändning.

Nivåer i ämnet svenska som andraspråk

- Nivå 1, 200 poäng, som bygger på de kunskaper anpassade grundskolan ger eller motsvarande.
- Nivå 2, 100 poäng, som bygger på nivå 1.

Nivå 1, 200 poäng

Nivåkod: SVAN1N0

Centralt innehåll

Undervisningen i ämnet svenska som andraspråk på nivå 1 ska behandla följande centrala innehåll:

- Muntlig framställning i och inför grupp. Samspel i en dialog. Att formulera och bemöta argument samt sammanfatta huvuddragen i vad som sagts. Strategier för att förstå och göra sig förstådd i olika typer av samtal.
- Hjälpmedel för att planera och genomföra muntliga framställningar. Att ta emot och ge respons på egna och andras muntliga framställningar.
- Svenska språkets uttal och uttalets betydelse för ändamålsenlig kommunikation.
- Skriftlig framställning av olika typer av texter för att beskriva, berätta, instruera, lära och reflektera. Strategier för att skriva olika typer av texter som är anpassade till syfte, mottagare och sammanhang. Bearbetning av egna texter till innehåll och form. Att ta emot och ge respons på egna och andras texter.
- Ordkunskap och språkriktighet. Hjälpmedel för stavning och ordförståelse.
- Läsning av och samtal om enkla sakprosatexter. Texternas syfte, innehåll och uppbyggnad. Lässtrategier för att förstå innehåll i sakprosatexter. Språkliga strategier för att minnas och lära.
- Läsning av och samtal om skönlitterära texter författade av såväl kvinnor som män. Reflektion över texternas innehåll, språk och stil. Berättarteknik i skönlitteratur, film och andra medier. Lässtrategier för att förstå skönlitterära texter.
- Strategier för språkinläring. Hur muntliga situationer och texter kan användas för att bygga upp ordförrådet och utveckla språket. Att utveckla och använda språkliga strategier för olika situationer och för olika syften. Reflektion över den egna strategianvändningen och språkinläringen.
- Svenska språkets ordförråd och struktur. Hur ord och fraser samspekar i språket.
- Svenska språket och språkanvändning med särskild betoning på språklig variation. Hur språkanvändningen varierar mellan olika grupper av människor. Skillnader mellan formellt och informellt språkbruk.
- Strategier för informationssökning i olika medier och källor. Att bedöma informationens trovärdighet och relevans.

Nivå 2, 100 poäng

Nivåkod: SVAN2N0

Centralt innehåll

Undervisningen i ämnet svenska som andraspråk på nivå 2 ska behandla följande centrala innehåll:

- Muntlig information och argumentation, i och inför grupp. Hur språk, innehåll och disposition kan anpassas till syfte, mottagare och sammanhang samt hur en muntlig presentation kan göras intressant och övertygande. Hjälpmedel som stöd vid muntliga framställningar. Strategier för att förstå och göra sig förstådd i olika typer av samtal och presentationer.
- Svenska språkets uttal och uttalets betydelse för ändamålsenlig kommunikation.
- Skriftlig framställning av berättande, informerande och argumenterande texter. Hur dessa texttyper är uppbyggda. Bearbetning av egna texter till innehåll och form. Citat och referatteknik.
- Ordkunskap och språkriktighet. Hjälpmedel för stavning och ordförståelse.
- Läsning av och samtal om olika typer av sakprosatexter. Texternas syfte, innehåll och uppbyggnad. Lässtrategier för att förstå innehållet i olika typer av sakprosatexter.
- Läsning av och samtal om skönlitterära texter. Reflektion över texternas innehåll, språk och stil. Lässtrategier för att förstå skönlitterära texter.
- Några betydelsefulla skönlitterära verk samt de historiska och kulturella sammanhang som verken har tillkommit i.
- Strategier för språkinläring. Hur muntliga situationer och texter kan användas för att bygga upp ordförrådet och utveckla språket. Reflektion över den egna språkinläringen med tonvikt på att utveckla strategier för att stärka andraspråksutveckling.
- Det svenska språkets grammatik, däribland hur ord, fraser och satser är uppbyggda samt hur de samspelar i språket.
- Svenska språket och språkanvändning med särskild betoning på språksituationen i Sverige. De nationella minoritetsspråken i Sverige. Flerspråkighet och dess betydelse för individ och samhälle.
- Strategier för informationssökning i olika medier och källor. Att bedöma informationens trovärdighet och relevans. Innebörden av desinformation och propaganda.

Betygskriterier

Av 18 kap. 23 § andra stycket och 20 kap. 37 § andra stycket skollagen (2010:800) följer att läraren vid betygssättningen i ett ämne ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper på den aktuella nivån i ämnet i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet som helhet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.

Betyget E

Eleven kommunicerar muntligt och skriftligt på ett **mycket enkelt** sätt. Elevens språk kan innehålla andraspråksdrag i en utsträckning som inte hindrar den muntliga och skriftliga kommunikationen.

Eleven visar grundläggande läsförståelse samt för **mycket enkla** resonemang om skönlitteratur och andra typer av texter.

Eleven för **mycket enkla** resonemang om det svenska språket och om språkanvändning.

Betyget D

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan C och E.

Betyget C

Eleven kommunicerar muntligt och skriftligt på ett **enkelt** sätt. Elevens språk kan innehålla andraspråksdrag i en utsträckning som inte hindrar den muntliga och skriftliga kommunikationen.

Eleven visar grundläggande läsförståelse samt för **enkla** resonemang om skönlitteratur och andra typer av texter.

Eleven för **enkla** resonemang om det svenska språket och om språkanvändning.

Betyget B

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan A och C.

Betyget A

Eleven kommunicerar muntligt och skriftligt på ett **utvecklat** sätt. Elevens språk kan innehålla andraspråksdrag i en utsträckning som inte hindrar den muntliga och skriftliga kommunikationen.

Eleven visar grundläggande läsförståelse samt för **utvecklade** resonemang om skönlitteratur och andra typer av texter.

Eleven för **utvecklade** resonemang om det svenska språket och om språkanvändning.